ΤΟΠΙΚΑ

Οι προοπτικές απασχόλησης των νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ανάγκες των νέων σε σχέση με το περιβάλλον εργασίας

Άρθρο του Χρήστου Α. Κατσαρού (Chris Sintiki)*

Η Νεολαία αποτελεί το κύτταρο της κοινωνίας, επομένως ο χαρακτήρας της, καθορίζει την εικόνα στη μελλοντική κοινωνία. Μέσα από τη νεολαία ξεκινάει η δυναμική των ιδανικών για να συμπληρώσει τις κοινωνικές αδυναμίες. Παρά τις παραπάνω διαπιστώσεις η σημερινή νεολαία βάλλεται από την αβεβαιότητα και την ανεπάρκεια μιας κρίσης που δεν έχει μόνο οικονομικό, αλλά ιδεολογικό και πολιτικό χαρακτήρα.

Η θέση των νέων, σήμερα, είναι περισσότερο αμφισβητούμενη παρά ποτέ. Η κατάρρευση όλων των ιδεολογημάτων που πέρασαν τα 100 τελευταία χρόνια και η απουσία μιας νέας φιλοσοφίας έφερε τους ανθρώπους σε μια ιδεολογική φτώχια. Τα επαγγέλματα είχαν από μόνα τους μια εικόνα θεώρησης του κόσμου που χάθηκε, γιατί όποιο επάγγελμα κι αν επικαλεστούμε, θα βρεθούμε στο ίδιο οικονομικό, κοινωνικό και εργασιακό κενό.

Ο καθημερινός αγώνας για την επιβίωση διεξάγεται σε ένα αμφιλεγόμενο εργασιακό περιβάλλον, όπου οι κοινωνικές κατακτήσεις χάνονται στο βωμό της εργασιακής αβεβαιότητας. Μια μεσαιωνική ψυχολογία κυριαρχεί στην καθημερινή ανασφάλεια, χωρίς να καλύπτει τις ανάγκες των νέων.

Ο καθημερινός αγώνας ξεκινά από τη «μάχη» για ένα πτυχίο, ένα μεταπτυχιακό και ένα διδακτορικό, για να καταλήξει στην ανεργία. Οι ανάγκες έχουν περιοριστεί δραματικά, αφού πολλοί λίγοι κατορθώνουν να επιβιώσουν εύκολα, έξω από την πατρική εστία. Το όνειρο μιας ανεξάρτητης κι αυτόνομης πορείας είναι πολύ μακρινό και η δημιουργία της ανεξάρτητης οικογένειας φαίνεται πολυτέλεια. Η αναζήτηση μιας καλύτερης τύχης στο εξωτερικό μοιάζει συχνά η μόνη διέξοδος.

Αν θέλαμε να περιγράψουμε τις ανάγκες των νέων πρέπει να τις ξεχωρίσουμε ανάμεσα σ' αυτές που ονειρεύονται ξεκινώντας τις σπουδές και σ' αυτές που αντιμετωπίζουν αναζητώντας εργασία. Η μια πλευρά έχει να κάνει με την επιθυμία, η άλλη πλευρά σχετίζεται με την πραγματικότητα. Η απόσταση ανάμεσα στα δυο είναι πραγματικά μεγάλη, διότι η θέση που βρίσκονται δεν τους αφήνει μεγάλα περιθώρια επιλογών.

Ο χώρος εργασίας επιβάλλει – πολλές φορές – να κρύψουν προσόντα για να πετύχουν ένα ελάχιστο εισόδημα, επειδή ο εργοδότης δεν θα προτιμήσει έναν προσοντούχο από έναν μη προσοντούχο, έτσι μειώνει το εργατικό κόστος στο ελάχιστο, σε μια εποχή που πολλές επιχειρήσεις κλείνουν. Ο φόβος της ανεργίας και η εργασιακή αβεβαιότητα αυξάνει τις απαιτήσεις και μειώνει τις αποδοχές.

Η έννοια της ανάγκης παίρνει πλέον τη σημασία του βιοπορισμού και χάνει την κοινωνική διάσταση του όρου. Ανάμεσα στην οικονομική και την κοινωνική ανεξαρτησία υπερισχύει η οικονομική ανεξαρτησία στη βάση μιας ελάχιστης απολαβής που με δυσκολία θα καλύπτει το κόστος ζωής. Σ' αυτό το σημείο δε μιλάμε για τίποτε λιγότερο από έναν κοινωνικό συμβιβασμό. Όταν ο νέος υποχρεώνεται να συμβιβαστεί έρχεται σε μια πολύ δύσκολη θέση, γιατί βιώνει τις υποχωρήσεις και χάνει το 'όραμά' του για το αύριο.

Αντιλαμβάνεται ότι μοναδική υπεραξία είναι ο αγώνας του για να καλύψει τις υποχρεώσεις του και να διατηρήσει τη θέση που έχει στο χώρο εργασίας, ένας αγώνας για σπουδές που έκανε στο παρελθόν μπαίνει στο περιθώριο ή στην καλύτερη περίπτωση αξιολογείται υποπολλαπλάσια, αφού κάποιοι άλλοι με τα ίδια ή και περισσότερα προσόντα μπορούν να τον αντικαταστήσουν.

Η λογική του αναλώσιμου περνάει εύκολα στη συνείδηση του εργαζόμενου, ιδιαίτερα σήμερα που η Κρίση μειώνει τις θέσεις εργασίας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι επιλογές των νέων δεν έχουν να κάνουν με την αξία του εργατικού δυναμικού που κοστολογείται καθημερινά.

Οι όροι επένδυση – κίνητρο – απόδοση αποτελούν ένα χρυσό οικονομικό τρίπτυχο που καλύπτει τόσο την αγορά εργασίας όσο και τη επιμόρφωση του στελεχιακού δυναμικού σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Στην πραγματικότητα η νεολαία μπαίνει σε μια λογική που κινείται μέσα σε μονεταριστική αντίληψη και δεν έχει περιθώρια για κοινωνικές ευαισθησίες.

Η πολιτική της αγοράς επιβάλλει μια νέα ανελαστική λογική, γιατί η προσφορά εργασίας είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση και αυτό δίνει τη δυνατότητα για φτηνή και αποδοτική εργασία. Ανάμεσα στην ποιότητα και την ποσότητα η αγορά εργασίας προσφέρει ποιότητα στο μικρότερο κόστος. Η ιδεολογία αυτή ξεκινά από τη μικρή ηλικία με την προσπάθεια των γονιών να εξασφαλίσουν στα παιδιά τους εφόδια για το μέλλον. Οι επιλογές της οικογένειας στρέφονται γύρω από δεξιότητες (υπολογιστές, ξένες γλώσσες κλπ) και όχι τόσο γύρω από ζητήματα κουλτούρας. Η λογική της επένδυσης «γνώση» πρέπει να φέρει ένα καλό αποτέλεσμα «απόδοση».

Άρα το εργασιακό περιβάλλον επιβάλλει τη δική του λογική και ακόμη περισσότερο οδηγεί σε μια πιο εξειδικευμένη γνώση που οδηγεί τα πράγματα. Επιλογές που προσφέρουν μια σφαιρικότερη θεώρηση του κόσμου μπαίνουν στο περιθώριο, ενώ η πολιτιστική ταυτότητα μπαίνει μέσα στη λογική των reality shows, αναζητώντας ένα συγκεκριμένο αισθητικό μοτίβο, που επιλέγεται για λογαριασμό του κοινού.

Η σημερινή πραγματικότητα δεν έχει ινδάλματα (Τσε Γκεβάρα, Μέρλιν Μονρόε, Μπίτλς κλπ), έχει την λογική μιας αντικειμενικής αξίας που θα εξαργυρωθεί σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, γι' αυτό πολλές φορές η αναζήτηση τέτοιων ηρώων όπως οι παραπάνω προσωπικότητες παίρνει διαχρονική αξία. Η σύγχρονη πραγματικότητα φαίνεται στείρα κι άδεια στα μάτια των νέων, ίσως γιατί όλα μπαίνουν κάτω από τη διαδικασία της αποδόμησης και η ίδια η κοινωνία μοιάζει περισσότερο ενοχική.

Μέσα σε τέτοια δεδομένα το κοινωνικό περιβάλλον μοιάζει σκληρό και το περιβάλλον εργασίας λιγότερο ανεκτικό. Οι απαιτήσεις της αγοράς γίνονται πιο δύσκολες όσο τα οικονομικά μεγέθη μειώνονται, λόγω της κρίσης, και αυξάνονται τα επίπεδα της ανεργίας. Οι επενδύσεις μειώνονται ενώ το κόστος διαβίωσης ανεβαίνει. Ο νέος κόσμος επιλέγει να μειώσει τις απαιτήσεις του και προσπαθεί να βρει δουλειά με κάθε υποχώρηση. Σε μια δαρβινική πραγματικότητα, όπως την περιγράψαμε παραπάνω, οι όροι για τη νεολαία είναι δυσανάλογοι και λειτουργούν σ' ένα κλίμα ανασφάλειας.

Η ίδια η νέα γενιά έχει κάθε λόγο να αμφισβητεί τη λογική της δικής μας γενιάς, γιατί δεν αλλάξαμε τα δεδομένα και στηρίξαμε ένα σύστημα που οδήγησε τον κόσμο σε οικονομική, κοινωνική και πολιτική χρεοκοπία. Μεταγγίσαμε τα αδιέξοδα του μεσοπολέμου στη σύγχρονη κοινωνία και επιτρέψαμε στην απόγνωση να κυριαρχήσει. Η οικονομική κρίση αποτελεί το σάλπισμα για τον 3ο παγκόσμιο πόλεμο που έχει οικονομικά, ενεργειακά και οικολογικά χαρακτηριστικά, ενώ οι λαοί είναι θεατές σ' ένα σενάριο πολυεπίπεδης εξαθλίωσης.

Αν θέλαμε να επιλέξουμε ένα δρόμο διεξόδου, αυτός θα είχε το χαρακτήρα μιας ριζικής μεταβολής της κοινωνίας και θα έθετε νέες δομές ανάπτυξης, εκμεταλλευόμενοι τη συσσωρευμένη γνώση που επενδύθηκε στη νέα γενιά και παραμένει αναξιοποίητη, προς όφελος της ίδιας της κοινωνίας. Η ανάγκη των νέων βρίσκεται στη βάση της προσφοράς και της οικοδόμησης ενός κόσμου όπου όλοι έχουν τη δική τους θέση μέσα από τις επιλογές και την προσφορά τους.

Το περιβάλλον εργασίας αποτύπωσε τις παραμέτρους μιας λανθασμένης πορείας που οδήγησε το πιο υγιές κομμάτι της κοινωνίας στο περιθώριο, αλλά την ίδια στιγμή μεταβλήθηκε σε ένα θνησιγενές πεδίο οικονομικής παρακμής. Η νεολαία δεν μπορεί να συμβιβαστεί με αυτά τα δεδομένα, ούτε θα σταματήσει να αποζητά τις διεξόδους που θα βγάλουν τον κόσμο έξω από τη σημερινή κατάσταση.

Ανάμεσα στην επιλογή του συμβιβασμού και της ανάπτυξης οι νέοι επιλέγουν το δεύτερο και υποχρεώνουν όλους εμάς να κάνουμε το άλμα προς το μέλλον. Πέρα από τις ανάγκες της αγοράς υπάρχει και η ανάγκη της κοινωνίας και η κοινωνία βασίζεται στα πρόσωπα και όχι στους αριθμούς. Οι αριθμοί αντιγράφονται, οι άνθρωποι είναι μοναδικοί. Η εργασία μπορεί να πάρει πολλές μορφές, αλλά μόνον η ανθρώπινη παρουσία μπορεί να της δώσει όραμα για ένα καλύτερο αύριο.

Η βασική ανάγκη των νέων είναι το όραμα που δεν υπάρχει για να κινητοποιήσει τις υγιείς παραγωγικές δυνάμεις. Η σημερινή πολιτική κατάσταση στην Ευρώπη δεν αφήνει πολλά περιθώρια για να πιστέψουν σε μια διαφορετική προοπτική, ενώ την ίδια στιγμή η Ευρώπη χάνει την πολιτική της σημασία μέσα στους ευρωαμερικανικούς σχεδιασμούς.

Τη στιγμή που η νεολαία βάλλεται από την ανεργία και προσπαθεί να ορθοποδήσει, δεν μπορεί να λειτουργήσει όλη αυτή η χημεία που θα διαμόρφωνε ένα όραμα. Ας μην ξεχνάμε ότι το «περιβάλλον εργασίας» εκφράζει την πολιτική ταυτότητα της εποχής του και οι σημερινές συνθήκες αναιρούν τις κατακτήσεις του παρελθόντος. Επομένως όχι μόνο δε μπορούμε να μιλήσουμε για πρόοδο, αλλά οδηγούμαστε σε συνθήκες εργασιακού μεσαίωνα.

Αυτή η δραματική αλλαγή μοιάζει με κοινωνική ασθένεια που δημιουργεί πολλά προβλήματα ανάμεσα στους λαούς, αλλά κυρίως ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες. Οι νέοι εισπράττουν αυτή την πραγματικότητα και προσπαθούν να βρουν διέξοδο, γνωρίζοντας εκ προοιμίου ότι ο αγώνας για επαγγελματική αποκατάσταση δεν οδηγεί πάντοτε στην επιτυχία. Το εργασιακό περιβάλλον αποτυπώνει πάντοτε τα περιθώρια ανάπτυξης της κοινωνίας. Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε περίπτωση οι ρυθμοί ανάπτυξης της κοινωνίας έχουν άμεση σχέση με τους δείκτες ανεργίας και δείχνουν τη δυνατότητα αξιοποίησης του εργατικού δυναμικού.

Μέσα σε αυτά τα δεδομένα εμφανίζονται τα κοινά μέτρα ανάπτυξης διαφορετικών χωρών, που δεν είναι πάντοτε αποδοτικά, γιατί δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις διαφορετικές ανάγκες των λαών. Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, θα γινόταν αντιληπτό ότι υπάρχουν διαφορετικοί ρυθμοί ανάπτυξης ανάμεσα στις χώρες του ευρωπαϊκού βορρά και του ευρωπαϊκού νότου. Αντίθετα, όλα βαίνουν σε μια ισοπεδωτική λογική, όπου όλοι αγωνίζονται να πετύχουν κάποιους δείκτες ανάπτυξης, χωρίς αυτό στην ουσία να είναι εφικτό. Έτσι οι λαοί μπαίνουμε στη λογική μιας αντιπαλότητας, κάτι που εισπράττει και η νεολαία, χωρίς αυτό να είναι το ζητούμενο, αλλά παραμένει μια λάθος εκτίμηση σε επίπεδο εντυπώσεων.

Η νεολαία της Ευρώπης βρίσκεται στο κέντρο όλων αυτών των εξελίξεων και εισπράττει, καθημερινά, μηνύματα που αποτελούν την εικόνα του προβλήματος που δημιούργησαν οι παλαιότερες γενεές. Στην ουσία, γίνεται αποδέκτης της αποδόμηση μιας ευρωπαϊκής ιδέας, που δεν έχει καμιά σχέση με την αλληλεγγύη που περιέγραψε κάποτε το ευρωπαϊκό όραμα. Είναι αλήθεια ότι η Ε.Ε. ήταν η εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, κάτι που λειτούργησε σε συνθήκες μιας άλλης εποχής. Η σημερινή Ευρώπη έχει να αντιμετωπίσει πολύ πιο σύνθετα προβλήματα, που είναι αποτέλεσμα θεαματικό αναλάβουν που συμβαίνουν στο παγκόσμιο πολιτικό σκηνικό.

Οφείλουμε να σημειώσουμε, ότι τα βασικά ζητήματα που απασχολούν την ανθρωπότητα είναι πάντοτε τα ίδια, όμως η εξέλιξη της κοινωνίας δημιουργεί διαφορετικές συνθήκες που κάνουν τα ίδια ζητήματα να φαίνονται δυσκολότερα και αυτό κάνει ακόμα πιο δύσκολο τον αγώνα της νεολαίας. Το περιβάλλον εργασίας γίνεται όχι μόνο πιο απαιτητικό, αλλά και εντελώς διαφορετικό απ' ό,τι ήταν στο παρελθόν. Οι απαιτήσεις δεν αφορούν μόνο την αλλαγή στον τρόπο δουλειάς, αλλά επιβάλλουν - πολύ περισσότερο - αλλαγή στον τρόπο σκέψης.

Κάτι τέτοιο έχει σχέση με την πορεία του πολιτισμού και τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων· ένα παράγοντα που αν το σκεφτούμε λίγο περισσότερο θα αντιληφθούμε ότι μας περιμένουν θεαματικές αλλαγές. Το ζήτημα είναι αν οι αλλαγές αυτές θα μας οδηγήσουν σε άρση των κοινωνικών κατακτήσεων ή αντίθετα σε ένα άλμα που θα φέρει την κοινωνία αρκετά βήματα μπροστά. Η κατάσταση που διαμορφώνεται μέσα από την «οικονομική κρίση» αφήνει ένα πλήγμα σ' αυτό που ονομάζουμε ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, διότι στην πραγματικότητα προσπαθεί να επιβάλει ένα ενιαίο μέτρο ανάπτυξης, κάτι που δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες ούτε της ευρωπαϊκής οικογένειας, ούτε των άλλων χωρών που βρίσκονται γύρω απ' αυτό το βιογραφικό χώρο που ονομάζουμε Ευρώπη. Είμαστε, όμως, υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουμε τη σημερινή κατάσταση με τέτοιον τρόπο που να δίνει διέξοδο στην νεολαία και αυτό μπορεί να γίνει μόνον αν κοιτάξουμε το μέλλον του κόσμου στα μάτια.

***Χρήστος Α. Κατσαρός (Chris Sintiki)**

- **Ταχ. Δ/νση:** Λιβαδιά Σιντικής Σερρών, Τ.Κ. 62055
- **Στοιχεία επικοινωνίας:** Τηλ.: 2327110024 & 6976915473
- **E-mail:** xrhstos_katsaros@yahoo.gr , xrhstos.katsaros@gmail.com
- **Ιστότοπος:** Web node http://christos-a-katsaros74.webnode.gr/
- **Twitter:** Christos A. Katsaros @Chris_Sintiki https://twitter.com/Chris_Sintiki
- **Σελίδα Profile on Face book:** Χρήστος Α. Κατσαρός (Chris Sintiki)
- **Web Blogger:** Με θάρρος και τόλμη για την αλήθεια http://political-ethics-for-the-national-int.blogspot.gr
- **You Tube:** Το κανάλι του χρήστη christos411970 ''Η ποίηση είναι Αγάπη''http://www.youtube.com/user/christos411970?feature=mhee

ΕΥΚΑΙΡΙΑ!

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΞΟΧΙΚΗ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ
80ΜΕΤΡΑ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΔΙΩΡΟΦΗ 100τμ
ΜΕ ΤΖΑΚΙ ΚΑΙ ΣΟΦΙΤΑ ΣΕ ΟΙΚΟΠΕΔΟ 550τμ
ΣΤΟ 5ο χλμ Κερδυλίων - Ασπροβάλτας.
ΤΙΜΗ: 90.000,00€
ΤΗΛ/ΝΟ επικοινωνίας: 23210-39331

3/7